

Kapitola 12. NAPŘÍČ NEBESY

ZÁKLADNÍ TEZE

Pojem „štěstí“ znamená v biblické ale i v obecné terminologii nezasloužený úspěch. Na rozdíl od pojmu „sláva“, jenž znamená naopak úspěch zasloužený. V souladu s tím např. Kristus ve svých „blahoslavenstvích“¹ uvádí soubor okolností (příznivých pro přijetí Božího království), do kterých se lidé dostali spíše „šťastnou“ shodou okolností, než vlastním úsilím.

„Toho roku, kdy zemřel král Uzijáš, spatřil jsem Panovníka. Seděl na vysokém a vznošeném trůnu a lem jeho roucha naplňoval chrám. Nad ním stáli serafové: každý z nich měl po šesti křídlech, dvěma si zastíral tvář, dvěma si zakrýval nohy a dvěma se nadnášel. Volali jeden k druhému: „Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy.“ (Iz 6:3; EP)

Tento na první pohled celkem nenápadný text nám odhaluje mnohé důležité informace. V tomto vidění je opět teologicky v nepořádku rozmístění figur.

Ve starověké symbolice se postavením a velikostí figur znázorňovala hierarchie. Byl to dobový zvyk – řídí se jím např. symbolika i dobře známých egyptských nebo babylonských reliéfů.

Serafové by měli podle tohoto tradičního teologického chápání stát pod Panovníkem JHWH, a nikoliv nad ním. Byly proto i snahy překládat text ve smyslu, že serafové poletují nad Panovníkem. Středověký malíř *Jean de Berry* proto rezignoval na doslovné znění textu a na ilustraci umístil serafy svévolně skutečně pod Panovníka JHWH! Nicméně v originálním textu skutečně stojí nad JHWH a naše české překlady tento fakt respektují.

Nicméně my už ale víme, že je to v pořádku - serafové jsou věkově a tudíž i inteligenčně nejpokročilejší ze všech Biblií popisovaných nebes, mají proto vyšší postavení a stojí správně - nad kýmisi, kdo spadá do nebes druhých, třebaže v těchto nebesích stojí na vrcholu hierarchie. Víme to z následujícího textu.

„Běda mi... a spatřil jsem na vlastní oči Krále JHWH zástupů.“ (Iz 6:5)

Co je ale pro nás momentálně nejzajímavější, je to, že serafové volají jeden na druhého. Nelze se domnívat, že serafové ve svém prostředí nemají nic na práci a tráví čas oslavou a chvalozpěvy nebeského Krále.

Jak lze z textu vydedukovat, svatost toho Krále byla zpochybněna. Serafové po velice dlouhém období, kdy celou záležitost zkoumali, vynášejí velmi zásadní a pozitivní posudek. Potvrzují svatost této konkrétní postavy.

To, že serafové volají jeden na druhého, zjevuje cosi velice důležitého o jejich společenském uspořádání. Informace je velice stručná, ale je patrné, že nikdo zde nedal rozkaz a ani nevydal výnos - serafové se na svém posudku demokraticky dohodli. Máme solidní důvody se domnívat, že serafové skutečně dosáhli optimálního společenského uspořádání - nehierarchické společnosti...

POMĚRY V NEBESÍCH

Písma nám o poměrech v nebesích dávají skutečně minimum informací. Ale pokud tak přeci jen nakonec učiní, lze se domnívat, že to jsou informace zásadního významu. Pokud si tedy chceme vytvořit alespoň nějakou představu o situaci nebes, můžeme to zkusit na základě těchto informací modelově učinit.

Z naší vlastní zkušenosti lze předpokládat (extrapolací), že podobné stvoření jaké proběhlo na zemi, proběhlo předtím minimálně již třikrát (v jiných dimenzích, nebesích). Podobně byla započata možná i civilizace serafim,² ale téměř určitě cherubim (2. nebesa) a malakim (1. nebesa). A máme zprávu i o tom, že tyto kultury prošly vývojem analogickým tomu našemu:

„I řekl JHWH Bohové: „Teď je (bude) člověk jako jeden z nás, zná (pozná) dobré i zlé.“ (1M 3:22 EP)

Jenže člověk podle původního projektu zjevně jako jeden z Nich být neměl ... !

Poznámka: Pokud tento proces absolvovala nejmladší první nebesa (elohim v Eden byli andělé 1.nebes), vyšší nebesa k dispozici zjevně nic lepšího neměla. Bůh není kouzelník, ale postupuje od jednoduchých věcí ke složitějším. Od nedokonalých k dokonalejším. Nebo z opačné strany, pokud by vyšší nebesa znala lepší vývojový program, určitě by pro vývoj prvních nebes nepoužila horší.

¹ Výraz překládaný v kralické bibli jako *blahoslavený*, je v moderních překladech vyjádřen slovem *šťastný*.

² Zde pouze v případě, že nad těmito nebesy existuje ještě vyšší instance - Nejvyšší Bůh. Pokud ona sama jsou Nejvyšším Bohem, jejich původ je pro nás zcela zahalen tajemstvím.

Poměry v nižších nebesích nejsou tak optimální jako ve třetích, protože z těch velmi stručných informací co máme, víme, že cherubim mají nad sebou vladaře:

„... spatřil jsem Panovníka. Seděl na vysokém a vzorném trůnu a lem jeho roucha naplňoval chrám. Nad ním stáli serafové ... „Běda mi... a spatřil jsem na vlastní oči Krále JHWH zástupů.“ (Iz 6:3-5)

Poznámka: Že jde skutečně o vládce (čili pomazaného) 2. nebes (cherubim), je patrné z toho, že posudek musí činit nadřazená 3. nebesa - serafim. Navíc máme zprávu ještě o jednom pomazaném cherubovi, čili veleknězi, a tím byl ten, jehož známe pod jménem Satan. Starým Hebrejům byly tyto jejich nadřazené funkce pochopitelně sděleny v podobě jejich dobových ekvivalentů.

Andělé – malakim mají zase nad sebou knížata.

„A během toho času povstane Michael, velký kníže, který stojí ve prospěch synů tvého lid...“ (Dan 12:1)

„A v nebi vypukla válka: Michael a jeho andělé vedli bitvu s drakem a drak a jeho andělé vedli bitvu...“ (Zj 12:7)

Ve společnosti 1. nebes došlo k rozkolu a vzpouře. Došlo zde dokonce k nezákonnému jednání a uvěznění mnoha andělů atd.

„A anděly, kteří si neudrželi své původní postavení, ale opustili své vlastní správné obydlí, uchoval s věčnými pouty v husté tmě k soudu velikého dne.“ (Juda 1:6)

Obojí tato nebesa, a zvláště ta první, se tedy zjevně potýkají s určitými společenskými problémy, které jim znemožňují zbavit se těchto hierarchií. Pořádek zde musí být stále ještě udržován silou!

ŠŤASTNÝ BŮH

Pouze třetí nebesa, jak naznačuje Izajášova zpráva, žádné takové opatření nemají. Jak si nyní ukážeme, jejich společenství se velmi pravděpodobně optimalizovalo, přičemž nemáme zprávu o tom, kdy tohoto stavu dosáhli.

Lze ale předpokládat, že to bylo až po stvoření druhých a prvních nebes, protože v opačném případě by pravděpodobně byli schopni pomoci těmto svým synům dosáhnout téhož úspěšného výsledku – např. nastavením podmínek vývoje (výchovy). O tomto Bohu (3. nebesa, Nejvyšší?) máme jedinou podrobnější informaci u Pavla:

„... abys zachovával příkázání ... až do zjevení našeho pána Ježíše Krista. To [zjevení] ukáže šťastný a jediný Vladař v jeho vlastních ustanovených časech, [on,] Král těch, kteří kralují, a Pán těch, kteří panují, jediný, jenž má nesmrtelnost, který přebývá v nepřístupném světle, jehož žádný z lidí neviděl, ani nemůže vidět. Jemu buď čest a věčná moc. Amen.“ (1Tim 6:15,16)

Nemáme zde sice k dispozici doslovné znění originálu, ale jen pro zajímavost - kraličtí překládají termín „jediný Vladař“ takto:

„...kteréz časem svým ukáže ten blahoslavený a sám mocný, Král kralujících...“ (1Tim 6:15)

Tento text nám sděluje důležitou informaci, a to tu, že On je

„...ten blahoslavený (šťastný)...“

Úspěchu v optimalizaci společnosti zde nebylo dosaženo nějakým plánovaným nebo projektovaným způsobem (úsilím), ale šťastně. Pravděpodobně díky skutečně velmi dlouhé době a snad shodě nějakých okolností. V opačném případě by se hovořilo v biblické terminologii o někom slavném.

A dále text sděluje nemožnost spatřit tohoto Boha lidmi:

„...jehož žádný z lidí neviděl, ani nemůže vidět...“

tím jej jednoznačně identifikuje minimálně do úrovně serafim. Další závažné sdělení je to, že zkušenost tohoto Boha je zcela pochopitelně nepřenosná:

„... přebývá v nepřístupném světle, ...“

Čili nemůže vysvětlit mladším společenstvům, která ještě neprošla obdobným historickým procesem³, jak svého úspěchu dosáhl.

SVĚTOVÉ A KOSMICKÉ JEVIŠTĚ

Když došlo k naplnění dlouhodobých prognóz a zaslíbený potomek přináší očekávané duchovní ovoce, Bůh přivádí Krista opět na svět. Má prokázat něco, čím si získá velkou úctu andělů:

„Když však opět přivádí svého Prvorozeného na obydlenou zemi, říká: *At' mu vzdají poctu* (doslova at' se mu pokloní) všichni Boží andělé.“ (Žid 1:6)

³ Jen pro znázornění – podobně nemohou nezletilé děti v některých záležitostech rozumět rodičům nebo prarodičům a nelze jim to ani vysvětlit. Leccos pochopí, až samy projdou obdobnou životní zkušeností.

Poznámka: Neodpustíme si zde jednu veselou poznámku. Ačkoliv je Překlad Nového světa od společnosti Watchtower Society velmi zdařilým dílem a snaží se o přesný překlad, sem tam se rovněž opovází provést retuši. Nicméně „lež má krátké nohy a daleko neuteče“. Je až komické pozorovat, jak se různí překladatelé snaží svými překlady „ohřívát své vlastní polívčičky“. Svědkové Jehovovi jako jediní nevěří v božství Krista – andělé se mu tedy nemají co klanět © Podle podání Koránu se měl satan poklonit už Adamovi, ale odmítl to.

Podobně jako Ježíš i další lidé mají cosi prokázat.

„Zdá se mi totiž, že nás, apoštoly, Bůh naposledy vystavil jako lidi ustanovené k smrti, protože jsme se stali divadelní podívanou světu a andělům a lidem.“ (1Kor 4:9)

Písma se netají tím, že vývoj lidstva je s velkým zájmem sledován nebesy.

„Bylo jim zjeveno, že tím neslouží sami sobě, nýbrž vám; ti, kdo vám přinesli evangelium v moci Ducha svatého, seslaného z nebes, zvěstovali vám nyní toto spasení, které i andělé touží spatřit.“ (1Pe 1:12)

Co by tedy na lidstvu mohlo být tak zajímavého?

SYNOVSTVÍ – SVĚŘENÍ PRÁV A POVINNOSTÍ

„Říkám, že pokud je dědic nemluvnětem, vůbec se neliší od otroka, ačkoli je pánem všeho, ale podléhá pověřencům a správcům až do dne, který jeho otec předem ustanovil.“ (Gal 4:1,2)

V historických dobách chápali lidé tvrdé sociální a hierarchické rozdělení společnosti jako věc spravedlivou, nutnou, Bohem danou. Lidé se prostě dělili na ty lepší a na ty horší. Podobně se pak promítalo toto chápání směrem nahoru. Čili andělé byli svatí vůči lidem a oni sami zase vzhlížejí vzhůru k Bohu a velebí jej za jeho slávu.

Dlouho panoval pocit, že Bůh ustanovil toto rozčlenění právě takto a že tento stav je nedotknutelný a neměnný. A tak křesťané vzhlíželi k Bohu a potažmo ke Kristu, ale možná i k andělům jako k transcendentním, nedosažitelným idolům svatosti a slávy.

Křesťané se dodnes obecně domnívají, že lidé budou navždy Bohu podřízeni a vždy na Bohu závislí. Jako by se lidé bez Boha – ve smyslu závislosti na něm – prostě nikdy neměli obejít.

Proto se křesťané povětšinou doslova utápí v citovém vztahu k Bohu, touží odejít do jeho blízkosti a tam navždy zůstat⁴. K tomuto pocitu jim pomáhá mnohdy velmi pesimistický až slabošský pohled na svět, který vnímají jako veskrze zkažený a odcizený Bohu – pohled posilovaný naprostou neznalostí hlubších historických souvislostí. Jsme však skutečně takto stvořeni?

Vzniká totiž otázka, proč by Bůh tvořil kohokoliv jako trvale podřadného a poníženého? Jaký by to mělo smysl? Jaký by to pak mělo dopad na jeho osobní rozvoj?

Už apoštol Pavel naznačuje ve výše zmíněném textu (Gal 4:1,2), že lidské postavení „otroka“ je vůči Bohu jen dočasné. Lidstvo prostě nemůže zůstat navždy nejen *nemluvnětem*, ale pochopitelně ani nedospělým.

Hovořili jsme již o Synech člověka a velkém úkolu a poslání, které to obnáší. To je ovšem jen jakýsi taktický cíl lidstva, mající nastartovat trvale udržitelný rozvoj, nápravu lidstva a ovládnutí planety. Cíl, který mu má umožnit dospět a rozvinout se.

Jaký by ale mohl být strategický cíl stvoření lidstva? Trasa původního projektu míří totiž mnohem, mnohem výše...

Syn - jak říká i Pavel - je v konečném důsledku dědic. Dědic, který v určitém čase přejímá práva a povinnosti – jednoduše autoritu - svého otce.

Hovoříme jistě o vzdálené budoucnosti. Ale není již načase pochopit žádoucí - Božím projektem predisponovaný směr další cesty? Pokud ano, mělo by lidstvo být schopno jej akceptovat. Je to úkol nabídnutý obojímu Božimu smluvnímu lidu - Židům a křesťanům. (Řím 11:7-30) Očekává se přijetí opět vyššího dílu odpovědnosti, než tomu bylo v této prakticky již minulé smluvní etapě⁵.

Máme zde totiž fenomén Synovství nejen lidského, ale i Boží synovství, a to dokonce Synovství Nejvyššího. To opět nejsou žádné prázdné fráze, jak jsme na ně možná někdy zvyklí z mdlého lidského uvažování. Jsou to pojmy s velmi hlubokým a velmi dynamickým smyslem.

SYNOVÉ NEJVYŠŠÍHO

„... a pohled počneš ve svém lůně a porодиš syna a máš mu dát jméno Ježíš. Ten bude velký a bude nazýván Syn Nejvyššího; a JHWH Bůh mu dá trůn jeho otce Davida,...“ (Luk 1:31)

„Naopak dále milujte své nepřátele a číňte dobro a půjčujte [bez úroku] a nedoufejte, že něco [dostanete] zpět; a vaše odměna bude velká a budete syny Nejvyššího, protože je laskavý k nevděčným a ničemným.“ (Luk 6:35)

⁴ A vůbec přitom již dále neřeší, co tam budou celou věčnost dělat. Navíc takováto láska by potom připomínla tzv. „lásku opičí“.

⁵ Zde je míněna etapa druhé, čili křesťanské smlouvy.

Člověk býval od věků v bližším kontaktu především s malachim a cherubim a především oni jsou tedy Bohem lidstva. Tato nebesa jsou nám také věkově a vývojově bližší. Proto vzniká otázka, co to znamená, že jsou lidé tak úzce spojováni nikoliv s nimi, ale až s Nejvyšším, jehož zařazujeme minimálně do třetích nebes. Proč jsou Ježíš a perspektivně i další lidé zvaní Syny Nejvyššího?

Jestliže Nejvyšší nemůže (kvůli nesdělitelnosti) svůj úspěch vysvětlit těm už rozvinutým (starším) ale stagnujícím společenstvím, mohl by jej nějak pomoci dosáhnout společenství zcela novému? Cesta tohoto společenství a její naplnění by pak měla být těm rozvinutým, která ji budou sledovat, srozumitelnější.

Vše nasvědčuje tomu, že mohl a že se k tomu také rozhodl – stvořením člověka ...